

МІКРОЕКОНОМІКА

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

<i>Рівень вищої освіти</i>	<i>Перший (бакалаврський)</i>
<i>Галузь знань</i>	05 Соціальні та поведінкові науки
<i>Спеціальність</i>	051 Економіка
<i>Освітні програми</i>	Економіка і бізнес, Економічна аналітика, Міжнародна економіка
<i>Статус дисципліни</i>	Нормативна
<i>Форма навчання</i>	Очна (денна)
<i>Рік підготовки, семестр</i>	1 курс, весняний семестр
<i>Обсяг дисципліни</i>	5 кредитів ECTS (150 годин)
<i>Семестровий контроль/ контрольні заходи</i>	Екзамен/ модульна контрольна робота / індивідуальне семестрове завдання у формі розрахункової роботи / календарний контроль
<i>Розклад занять</i>	http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ScheduleGroupSelection.aspx
<i>Мова викладання</i>	Українська
<i>Інформація про керівника курсу / викладачів</i>	Лектор: к.е.н., доцентка Погребняк Анна Юріївна, 068 850 6141 e-mail: anna.u.pogrebnyak@gmail.com практичні заняття: ст. викладачка Бойчук Наталка Яківна
<i>Розміщення курсу</i>	Moodle, Campus, Google classroom

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Згідно з навчальним планом факультету менеджменту та маркетингу (ФММ) КПІ імені Ігоря Сікорського дисципліна «Мікроекономіка» належить до дисциплін по підготовці студентів першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності: 051 «Економіка», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мікроекономіка являється розділом економічної теорії і вивчає поведінку індивідуальних господарських суб'єктів у різних ринкових структурах і механізм прийняття рішень окремими мікросистемами, які намагаються досягнути своєї мети, використовуючи обмежені ресурси, котрі можливо використовувати альтернативно, тобто пояснює, чому і як вони приймають ті чи інші економічні рішення.

Навчальна дисципліна «Мікроекономіка» (ПО4) є нормативною освітньою компонентою, циклу професійної підготовки галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки професійної та практичної підготовки фахівців економічного профілю вищих навчальних закладів України. Наука мікроекономіка виникла у 30-ті роки XIX століття, як і інші науки, розвивається у тісному зв'язку з практичними потребами і запитами людського суспільства. Мікроекономіка – галузь економічної науки, що розвивається на власній основі, доповнюється новими відкриттями

Мета навчальної дисципліни:

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів системи знань з теорії поведінки споживачів, господарських суб'єктів в умовах обмежених ресурсів, ринкових структур, ринків факторів виробництва, а також основ вибору напрямків і способів використання ресурсів у різних конкуруючих цілях; вивчення основних понять, категорій та засобів мікроекономічного аналізу; набуття практичних навичок застосування базових принципів та інструментів мікроекономічного аналізу до моделювання

поведінки основних мікроекономічних суб'єктів, виконання техніко-економічних розрахунків, пов'язаних з обґрунтуванням оптимізації рішень мікроекономічних систем.

Предметом курсу є поведінка індивідуальних господарських суб'єктів у різних ринкових структурах.

Кредитний модуль «Мікроекономіка» спрямований сформувати у студентів теоретичні знання з економіки та окремих суб'єктів господарювання. Кредитний модуль повинен озброїти студентів вміннями застосовувати ці знання для розв'язання практичних задач з підвищення ефективності роботи підприємств, визначення оптимальних обсягів виробництва, що забезпечить максимальний розмір прибутку, достатніх розмірів підприємства.

Основними видами навчання є лекції, практичні та індивідуальні заняття. Ці форми дають можливість у повному обсязі вивчити новий матеріал, закріпити його, розвивати практичні навички та контролювати знання.

Навчальним планом передбачається самостійна робота студентів, тематика якої направлена на вивчення, дослідження поведінки суб'єктів господарювання в різних ринкових структурах, роботу з навчальними посібниками, з матеріалами періодичних видань, розрахунок задач і виконання тестів різного рівня складності.

Викладання навчальної дисципліни орієнтовано на формування у здобувачів вищої освіти ряду компетенцій

– ЗК 4 – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях,

– ЗК 5 – здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

– ЗК 8 – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК - 1 - здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях;

ФК -4 - здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати;

ФК - 8 - здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин;

ФК -11 - здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувачів вищої освіти такі **програмні результати навчання**:

ПРН 3 - знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки;

ПРН - 4 - розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем;

ПРН 21- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. Економічна теорія, Макроекономіка, Галузева економіка.

Постреквізити. Економіка підприємства.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Теорія поведінки споживача. Тема 1.1. Предмет і метод мікроекономіки. Тема 1.2. Теорія граничної корисності та поведінки споживача. Тема 1.3. Ординалістська теорія поведінки споживача. Тема 1.4. Аналіз поведінки споживача. Тема 1.5. Попит, пропозиція, їх взаємовідносини. **Розділ 2. Теорія підприємства: виробництво і витрати.** Тема 2.1. Мікроекономічна модель підприємства. Тема 2.2. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника. Тема 2.3. Витрати виробництва. **Розділ 3. Теорія ринкових структур.** Тема 3.1. Ринок досконалої конкуренції. Тема 3.2. Монопольний ринок. Тема 3.3. Олігополія та монополістична конкуренція. **Розділ 4. Ринки факторів виробництва, рівновага та ефективність ринкової системи.** Тема 4.1. Ринки факторів виробництва. Тема 4.2. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Мікроекономіка: підручник / уклад. В.М. Лич, П.М. Куліков, Б.Е. Головаш, В.В. Гончаров. Київ, 2019. 96 с.
2. Мікроекономіка: навч. посіб./О.С. Яцюк; Івано-Франків. нац. техн. ун-т нафти і газу. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2019. 189 с.
3. Мікроекономіка: опор. конспект лекцій / А.Г. Герасименко, Н.В. Квіцинська. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 104 с.
4. Палійчук Є.С. Мікроекономіка. Тестові завдання. Ужгородський національний університет. 2020. 30 с.
5. Browning, Edgar K., and Mark A. Zupan. *Microeconomics: Theory and applications*. John Wiley & Sons, 2020.
6. Cowell, Frank. *Microeconomics: principles and analysis*. Oxford University Press, 2019.
7. Pindyck R. S., Rubinfeld D. L. *Microeconomics*. 9th ed. Pearson. 2019. 781 p.
8. Von Böventer E., Illing G. *Einführung in die Mikroökonomie*. Walter de Gruyter GmbH & Co KG, 2019.
9. Конспект лекцій з дисципліни «Мікроекономіка» для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Міжнародна економіка» та «Економічна кібернетика» денної форми навчання. НТУУ «КПІ»; уклад. Ю. В. Тюленева. Електронні текстові дані. Київ: НТУУ «КПІ». 2016. 150 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/16470/1/Konspekt_lektsii_Mikroekonomika.pdf.
10. Мікроекономіка [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів напрямів підготовки 6.030502 «Економічна кібернетика», 6.030503 «Міжнародна економіка» денної форми навчання / НТУУ «КПІ»; уклад. Ю. В. Тюленева. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,32 Мбайт). – Київ: НТУУ «КПІ». 2016. – 72 с. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/16471>
11. Мікроекономіка [Електронний ресурс]: тестові завдання, вправи та задачі для студентів факультету менеджменту та маркетингу / НТУУ «КПІ»; уклад. Н. Я. Бойчук, О. П. Заборовець. - Електронні текстові дані (1 файл: 1,1 Мбайт). - Київ: НТУУ «КПІ», 2009. - 107 с. - Назва з екрана. - Доступ з мережі університету: <http://service.library.ntu-kpi.kiev.ua/documents/E052.doc>
12. Мікроекономіка [Електронний ресурс] : методичні вказівки до виконання розрахункової роботи для студентів факультету менеджменту та маркетингу напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» / НТУУ «КПІ»; уклад. Н. Я. Бойчук, О. В. Кривда. – Електронні текстові дані (1 файл: 207 Кбайт). – Київ: НТУУ «КПІ», 2014. – 21 с. – Назва з екрана. – Доступ : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/9106>

Зазначені матеріали можна знайти в бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, на кафедрі економіки і підприємництва в 522 аудиторії 7 корпусу. Дані підручники дають змогу поглибити і закріпити знання отримані на лекціях та практичних заняттях з тем по дисципліні «мікроекономіка»

Додаткова література:

1. Макалюк Ірина Віталіївна; Круш Наталія Петрівна; Погребняк Анна Юріївна; Поліщук, Сергій Володимирович; Гавриш, Юлія Олегівна; **Сучасні аспекти управління промисловими підприємствами [Текст] : [колект.] монографія / [І. В. Макалюк та ін.] ; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського". - Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського : Політехніка, 2018. - 253 с.**
2. Kreps D. M. *Microeconomics for managers*. Princeton University Press, 2019.
3. Mankiw N.G. *Principles of Microeconomics 8th edition*. Kindle Edition. 2019.
4. McConnel C.R., Brue S.L., Flynn S.M. *Microeconomics: principles, problems and policies*. 21-st edition. McGraw-Hill Education. NY.2019.
5. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: www.me.gov.ua
9. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: www.rada.gov.ua.

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, студенти повинні ознайомитися з відповідними положенням законодавчих та нормативних документів.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: евристичного (запитального) — бесіда; та акроматичного (викладального) — пояснення, розповідь, лекція, робота з підручником; проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;

спеціальні методи навчання: робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу, що викладається на лекціях та матеріалу, що пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новою темою передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування студентам потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо), розгляд особливостей кожного завдання, які супроводжуються поясненнями викладача. Під час вивчення матеріалу та при виконанні індивідуальних завдань застосовуються інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації до лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки	Лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, модульну контрольну роботу, розрахункову роботу.
ПРН - 4 - розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем;	Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий.	Підсумковий контроль - екзамен
ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів	Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання	

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 36 годин практичних занять, модульний контроль.

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	П	СР		
Розділ 1. Теорія поведінки споживача						

1	Тема 1.1. Предмет і метод мікроекономіки.	2	2	2	Л: Вступ до курсу (2) ПЗ: Вступ до курсу «Мікроекономіка». Визначення головної мети та завдань курсу. Визначення мікроекономіки. Основні суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні (2)	Н: аналітичні завдання, задачі О: індивідуальне опитування	
2	Тема 1.2. Теорія граничної корисності та поведінки споживача.	2	2	2	Л: Теорія граничної корисності і поведінки споживача (2) ПЗ: Сутність поняття «потреби», види потреб та економічні блага. Аксиоми та функція корисності. Закон спадної граничної корисності та стан рівноваги споживача (2)	Н: аналітичні завдання, задачі О: індивідуальне опитування	
3	Тема 1.3. Ординалістська теорія поведінки споживача.	2	2	2	Л: Ординалістська теорія поведінки споживача. (2) ПЗ: Криві байдужості та їх властивості. Гранична норма заміни (заміщення) та види кривих байдужості. Бюджетна лінія та її властивості. Оптимум споживача як модель раціонального споживчого вибору (2)	Н: аналітичні завдання, задачі О: індивідуальне опитування	
4	Тема 1.4. Аналіз поведінки споживача	2	2	2	Л: Аналіз поведінки споживача (2) ПЗ: Реакція споживача на зміну його доходу. Реакція споживача на зміну цін товарів. Ефект заміщення та ефект доходу (2)	Н: аналітичні завдання, задачі О: індивідуальне опитування	
5-6	Тема 1.5. Попит, пропозиція, їх взаємовідносини.	4	4	4	Л: Ринковий попит. (2) ПЗ: Попит і аналіз змін в попиті. Цінова еластичність попиту. Еластичність попиту за доходом та перехресна еластичність попиту. Надлишок (виграш) споживача. (2) Л: Ринкова пропозиція (2) ПЗ: Пропозиція і аналіз змін у пропозиції. Види еластичності пропозиції та фактор часу. Ринковий механізм. (2)	Н: аналітичні завдання, задачі О: індивідуальне опитування	
Розділ 2. Теорія підприємства: виробництво і витрати.							
7	Тема 2.1. Мікроекономічна модель підприємства	2	1	2	Мікроекономічна модель підприємства (2) ПЗ Виробництво та його ресурси. Підприємство як суб'єкт ринку та виробничо-ринкова система. Параметри підприємства як мікроекономічної моделі (2)	Н: аналітичні завдання, задачі О: індивідуальне опитування	
7	Модульна контрольна робота (МКР)		1	2	Передбачає аналітичні завдання та індивідуальне опитування		
8-9	Тема 2.2. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника	4	4	4	Л: Варіації факторів виробництва(2). ПЗ: Частинна варіація факторів виробництва. Ізокватна варіація факторів виробництва. Пропорційна варіація факторів виробництва. (2) Л: Оптимум товаровиробника. (2) ПЗ: Оптимум товаровиробника та ізокостна варіація факторів виробництва (2)	Н: аналітичні завдання, задачі О: індивідуальне опитування	
10	Тема 2.3. Витрати виробництва.	2	2	4	Л: Витрати виробництва (2) ПЗ: Витрати виробництва у короткостроковому періоді. Витрати виробництва у довгостроковому періоді (2)	Н: аналітичні завдання, задачі О: індивідуальне опитування тестування	
Розділ 3. Теорія ринкових структур.							

11-12	Тема 3.1. Ринок досконалої конкуренції.	4	4	4	<p>Л Ринок досконалої конкуренції. (2) ПЗ: Ринок та його функції. Умови функціонування ринку досконалої конкуренції. Рівновага конкурентного підприємства у короткостроковому періоді. (2) Л: Рівновага конкурентного підприємства у довгостроковому періоді (2) ПЗ: Максимізація прибутку конкурентного підприємства. Рівновага конкурентного підприємства у довгостроковому періоді (2)</p>	<p>Н: аналітичні завдання, задачі О: індивідуальне опитування</p>
13	Тема 3.2. Монопольний ринок.	2	1	2	<p>Л: Монопольний ринок. (2) ПЗ: Модель «чистої» монополії та її характеристики. Монопольний ринок у короткостроковому та довгостроковому періодах. (2)</p>	<p>Н: аналітичні завдання, задачі О: індивідуальне опитування</p>
13	Модульна контрольна робота (МКР)		1	2	Передбачає аналітичні завдання та індивідуальне опитування	
14	Тема 3.3. Олігополія та монополістична конкуренція.	2	2	2	<p>Л: Олігополія та монополістична конкуренція. (2) ПЗ: Ринок монополістичної конкуренції та його властивості. Моделі поведінки підприємства-монополістичного конкурента у короткостроковому та довгостроковому періодах. Основні ознаки олігополії та теоретичні моделі олігополії. Особливості організації олігополістичного ринку (2)</p>	<p>Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування</p>
Розділ 4. Ринки факторів виробництва, рівновага та ефективність ринкової системи.						
15-16	Тема 4.1 Ринок факторів виробництва	4	4	2	<p>Л: Ринок факторів виробництва (2) ПЗ: Особливість ринку факторів виробництва. (2) Л: Попит та пропозиція на ринку праці (2). ПЗ: Ринок капіталу та теорія міжчасового вибору. Особливості ринку землі (2)</p>	<p>Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування</p>
17-18	Тема 4.2. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.	4	2	2	<p>Л: Аналіз загальної рівноваги та ефективність (2) ПЗ: Аналіз часткової та загальної рівноваги. Діаграма Еджворта. (2) Л: Ефективність виробництва (2) ПЗ: Ефективність виробництва. Обмін та ефективність розподілу. (2)</p>	<p>Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування</p>
18	Розрахункова робота		2	10	ПР: Захист РР	<p>О: індивідуальне опитування</p>
Екзамен				30		
Всього		36	36	78		

Примітка: Л – лекції, ПЗ – практичні заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку практичних занять, виконання розрахункової роботи, проведення міні-досліджень, виконання творчих завдань, модульної контрольної роботи та підготовку до складання екзамену. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становить 78 год.

Тижень навчання	Тема	Завдання	Обсяг годин
Розділ 1. Теорія поведінки споживача			
1	Тема 1.1. Предмет і метод мікроекономіки.	Підготовка до практичного заняття	2

2	Тема 1.2. Теорія граничної корисності та поведінки споживача.	Підготовка до практичного заняття	2
3	Тема 1.3. Ординалістська теорія поведінки споживача.	Підготовка до практичного заняття	2
4	Тема 1.4. Аналіз поведінки споживача	Підготовка до практичного заняття	2
5-6	Тема 1.5. Попит, пропозиція, їх взаємовідносини.	Підготовка до практичного заняття	4
Розділ 2. Теорія підприємства: виробництво і витрати.			
7	Тема 2.1. Мікроекономічна модель підприємства	Підготовка до практичного заняття	2
7	Модульна контрольна робота (МКР)	Підготовка до тестування та написання МКР	2
8-9	Тема 2.2. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника	Підготовка до практичного заняття	4
10	Тема 2.3. Витрати виробництва.	Підготовка до практичного заняття	4
Розділ 3. Теорія ринкових структур.			
11-12	Тема 3.1. Ринок досконалої конкуренції.	Підготовка до практичного заняття	4
13	Тема 3.2. Монопольний ринок.	Підготовка до практичного заняття	2
13	Модульна контрольна робота (МКР)	Підготовка до тестування та написання МКР	2
14	Тема 3.3. Олігополія та монополістична конкуренція.	Підготовка до практичного заняття	2
Розділ 4. Ринки факторів виробництва, рівновага та ефективність ринкової системи.			
15-16	Тема 4.1 Ринок факторів виробництва	Підготовка до практичного заняття	2
17-18	Тема 4.2. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.	Підготовка до практичного заняття	2
18	Розрахункова робота	Виконання та оформлення розрахункової роботи	10
	Екзамен	Підготовка до екзамену	30
Всього			78

Основні завдання циклу практичних занять – систематизація, узагальнення та закріплення знань, набутих у процесі вивчення студентами лекційного матеріалу, опрацювання бібліографічних джерел основної, додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел. Практичні заняття також мають на меті засвоїти теоретичний матеріал з навчальної дисципліни «Мікроекономіка», набути розуміння суті, функції та значення ринкових структур, модель підприємства, факторів виробництва, поведінки споживача та ін.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та поведінка на заняттях. Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється, однак, є рекомендованим, оскільки на них викладається теоретичний та практичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для найбільш ефективного освоєння дисципліни. бали за присутність на лекціях та практичні заняття не додаються, але вагома частина рейтингу здобувача вищої освіти формується через активну участь на лекціях та виконання завдань, що даються на практичних заняттях. Тому пропуск лекцій та практикумів не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг.

Заохочувальні та штрафні бали. Активність здобувача вищої освіти на заняттях, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача.

Заохочувальні бали студент також може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлене у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо; за участь

у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематики курсу. Штрафні бали з дисципліни не передбачаються.

Захист індивідуального семестрового завдання передбачено у вигляді стислої доповіді за виконаним завданням, та відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку.

Пропущені контрольні заходи. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), здобувачу вищої освіти надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого часу. В разі порушення термінів і невиконання завдань з неповажних причин, здобувач вищої освіти, який не набрав 30 балів під час семестру, не допускається до складання екзамену в основну сесію. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Позааудиторні заняття. В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням здобувача вищої освіти передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах, написанні статей тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтингова система оцінювання результатів навчання студентів з кредитного модуля «Мікроекономіка»

освітньо-професійних програм «Економіка і бізнес», «Економічна аналітика», «Міжнародна економіка»

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів, з них 50 балів складає стартовий рейтинг (RC) та 50 балів – екзамен (RE). Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60 % від його рейтингового балу. Стартовий рейтинг (протягом семестру) здобувача складається з балів, які він отримує за: виконання та захист практичних занять (17 практикумів); виконання модульної контрольної роботи (МКР); тестування; виконання розрахункової роботи (РР).

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль (тах 50 балів)

Види контролю: відповіді на практичних заняттях, тестування, МКР, РР.

8.1.1. Робота на практичних заняттях (тах 25,5 балів).

Практичне заняття оцінюються в 1,5 бали кожний за такими критеріями:

- за якісне виконання без помилок та захист на занятті – 1,5 бали;
- за якісне виконання, але з недоліками, та захист на занятті – 1 бал;
- за несвоєчасну здачу або здачу без захисту на занятті, але при умові якісного виконання без помилок – 1 бал.

8.1.2. Тестування (тах 4,5 балів).

За результатами опрацювання лекційного матеріалу кожного з трьох розділів навчальної дисципліни проводиться тестування, яке оцінюється у 1.5 бали кожний за такими критеріями:

- правильно виконаний тест – 1.5 бали;
- тест виконаний на 60 % – 1 балів;
- невиконаний тест – 0 балів.

8.1.3. Модульна контрольна робота (тах 10 балів).

Модульна контрольна робота складається з двох частин і оцінюється в 10 балів (перша частина -5 балів, друга частина -5 балів) за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 5 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 4 бали;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки – 3 бали;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0..3 бали.

Результат контрольного заходу для здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

8.1.4. Розрахункова робота (тах 10 балів).

Розрахункова робота оцінюється в 10 балів за такими критеріями:

- творчий підхід до розв'язання завдань та захист на занятті – 9..10 балів;
- роботу виконано з незначними неточностями та захищено на занятті – 7..8 балів;
- роботу виконано з певними недоліками та захищено на занятті – 6 балів;
- за несвоєчасну здачу РР або здачу без захисту на занятті, але при умові якісного виконання без помилок – 7 балів;
- роботу не зараховано (завдання не виконане або є грубі помилки) – менше 6 балів.

8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

7 тиждень – умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 5,5 балів, виконано не менше, ніж 40 % з обсягу практичних занять;

14 тиждень - умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 11 балів. Складено модульну контрольну роботу, виконано не менше ніж 80 % з обсягу комп'ютерних практикумів.

8.3. Семестровий контроль (екзамен) (тах 50 балів)

Умовою допуску до екзамену є отримання не менше 30 балів, причому обов'язковим критерієм є задача розрахункової роботи не менше, ніж на 6 балів.

Екзаменаційний білет містить три завдання, які оцінюються у 50 балів: 2 теоретичних питання (по 15 балів) та 1 практичне завдання (20 балів).

Критерії оцінювання теоретичного питання:

- «відмінно» - студент дав повну змістовну відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 13..15 балів;
- «добре» - студент дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 11..12 балів;
- «задовільно» - студент дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 9..10 балів;
- «незадовільно» - студент допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкрите взагалі) – 0..8 балів.

Критерії оцінювання задачі:

- «відмінно» - студент дав повну змістовну відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 18..20 балів;
- «добре» - студент дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 15..17 балів;
- «задовільно» - студент дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 12..13 балів;

- «незадовільно» - студент допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкриті взагалі) – 0..11 балів.

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Примітка. За рішенням кафедри для окремих освітніх компонентів, для яких семестровий контроль передбачений у формі екзамену, у разі, якщо заходи поточного контролю дозволяють однозначно визначити рівень набуття передбачених навчальною програмою компетентностей, допускається виставлення підсумкової оцінки за екзамен шляхом пропорційного перерахунку семестрових оцінок у підсумкову оцінку «автоматом» за 100-бальною шкалою, але у цьому разі обов'язковим залишається виконання здобувачем умов допуску до екзамену. Переведення балів здійснюється за формулою (з округленням результату до найближчого цілого):

$$R = 60 + \frac{40(R_i - R_D)}{R_C - R_D}$$

де R_i – оцінка за 100-бальною шкалою;

$R_i R_i$ – сума балів, набраних здобувачем протягом семестру;

$R_C R_C$ – максимальна сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру;

$R_D R_D$ – допускний бал до екзамену.

Розрахунок шкали (R) рейтингу

Рейтингова шкала з дисципліни складає:

$R = R_C + R_E = 50 + 50 = 100$ балів.

Максимальна сума балів стартового рейтингу дорівнює 50:

$R_C = 17 \times 1,5 + 3 \times 1,5 + 10 + 10 = 50$ балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів (R) оцінкам за університетською шкалою:

Бали $R = r_{\text{реф}} + r_1 + r_2 + r_3$	Оцінка
95-100	відмінно
85-94	дуже добре
75-84	добре
65-74	задовільно
60-64	достатньо
Менше 60	незадовільно
$r_C < 40$ Не зараховано розрахункову роботу, або	не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, для підготовки до семестрового контролю:

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль розміщено у дистанційному курсі.

Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання містяться у Навчально-методичному комплексі дисципліни, що розміщено в Електронному архіві наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського (ela.kpi.ua).

У рейтинг здобувача можуть бути зараховані сертифікати проходження очних або дистанційних курсів за тематикою курсу на платформах Prometheus та Coursera.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доценткою кафедри економіки і підприємництва, к.е.н., доценткою А.Ю. Погребняк

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 22 від 18.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 24.06. 2024 р.)